

Kulmakivi

Suomen teologisen instituutin lehti

1/2017

Pääkirjoitus: Hyvän teologian puolesta

Ville Auvinen

16.2.2017

Kirkon elämä ja julistus rakentuvat sen teologian varaan, jota siinä harjoitetaan. Hyvä teologia lisää Jumalan tuntemista ja kasvattaa hyvää hedelmää, huonon teologian hedelmät taas ovat mätä. Jeesuksen sana: ”Hedelmistään puu tunnetaan” pätee tähänkin.

Omassa kirkossamme olemme viimeisten vuosien ja jo vuosikymmenienkin ajan joutuneet maistamaan huonojen hedelmien kitkerää makua. Yhtenä merkittävänä syynä siihen on ollut se teologinen koulutus, jota kirkon työntekijät ovat yliopistossa saaneet. Kun teologien koulutus ei ole rohkaissut nuoria opiskelijoita uskomaan kirkon uskon mukaisesti vaan ennemmin päinvastoin, ei ole ihme, että kirkko on vähitellen luisumassa ja luisunut pois alkuperäisestä, apostolisesta uskosta. Yliopistoteologia on uudenlaisen uskon julistajien myötä saanut tilaa saarnatuoleissa ja sitä kautta vaikuttanut koko kirkkokansaansa. Kun sitten kirkkoliset päättäjät eri elimissä ovat saaneet vaikutteita uusista, liberaaleista näkemyksistä, muuttuu kirkkolaivan kurssi, ehkä hitaasti mutta vääjäämättä, vääräksi.

Raamatullis-tunnustuksellinen vastaus on ehkä liikaa ollut vain reaktiivinen. On vastattu väärään opetukseen sanomalla: ”Ei”, mikä sekin on tietysti tärkeää sanoa. Tässä piilee kuitenkin pari ongelmaa. Ensimmäkin, näin me raamatullis-tunnustukselliset näyttäydymme olevan vain ”ei”-teologeja. Meidän teologiamme näyttää olevan pääasiassa negatiivista teologiaa. Toiseksi, jos tyydymme vain reagoimaan, saavat aktiivisesti toimivat liberaalit määritellä aiheet, joista keskustellaan. Ehkä juuri siksi

kirkollinen keskustelu tällä hetkellä keskittyy lähes yksinomaan seksuaalietiikkaan ja avioliittokäsitykseen. Me olemme ikään kuin tyytyneet hengellisessä sodankäynnissä jäämään juoksuautoihin käymään asemasotaa, jossa vihollinen vähän kerrallaan valloittaa lisää maata, ja meidän tavoitteemme on niin pitkään kuin mahdollista säilyttää edes jotain.

Ajattelen, että pelkän reaktiivisen ”ei”-teologian lisäksi meidän pitäisi paljon voimallisemmin ruveta tekemään (pro) aktiivista ”kyllä”-teologiaa. Varsinkin nyt uskonpuhdistuksen juhluvuonna meidän tulisi rohkeasti ja äänekkäästi nostaa esiin niitä teologisia aiheita, jotka me näemme kirkon ja uskon kannalta keskeisiksi, ja tehdä hyvää teologiaa, joka vähitellen alkaisi syrjäyttää huonoa. Tarvitaan Augsburgin tunnustuksen hengen mukaista teologiaa, jossa ensin sanotaan hyvin perustellen, mihin me uskomme, ja sitten todetaan, että tämän uskon tähden hylkäämme toisenlaisen uskon. Ei ole syytä jäädä juoksuautoihin puolustamaan pienenevää elintilaa viimeiseen mieheen asti, vaan on aika nostaa hyvän teologian lippu ja lähteä hyökkäämään ja valloittamaan uusia alueita. Sen saamme tehdä voittosaatossa, voittajan puolella. Hänestä kaikki hyvä teologiakin on lopulta lähtöisin, ja hänestä hyvä teologia todistaa.

Tämä on ainakin toistaiseksi viimeinen Kulmakiven pääkirjoitukseni. 1.3. siirryn Sley'n palvelukseen hoitamaan lähetysjohtajan toimen sijaisuutta, ja STI:n pääsihteerin tehtävää tulee hoitamaan Jari Rankinen, jonka haastattelu on tässä lehdessä. Saamme sulkea hänet esirukouksiimme.

ANEET JA TEESIT

- dosentti Timo Junkkaalan luento
avasi STI:n kevätkauden

Teksti: Martti Pyykönen

Kuva: Ville Auvinen

Reformaation merkkivuonna 2017 Suomen teologisen instituutin luennot tarjoavat vahvan katsauksen uskonpuhdistuksen eri teemoihin. Instituutin kevätkauden avasi tammikuun puolessa välissä dosentti Timo Junkkaalan luento Martti Lutherin 95 teesistä.

Vuonna 1517, 33-vuotiaana, Martti Luther julkaisi kuuluisiksi tulleet 95 teesiään. Noista teeseistä voidaan katsoa alkaneeksi sellainen tapahtumien sarja, joka tänään tunnetaan reformaationa. Emme tarkalleen tiedä naulattiinko teesit todella oveen, kuten legenda kertoo, mutta siitä voimme olla varmoja, että Luther julkaisi tuolloin teesinsä. Luther lähetti teesit tiedoksi omalle piispalleen, kuten kunnan pastorin kuulinkin.

Lutherin teesit käsittelivät yhtä nimenomaista asiaa: anekappaa. Wittenbergiläinen Luther oli kauhistunut nähdessään, kuinka anekappiaat käyttäytyivät myydessään aneita. Aneet sinänsä eivät olleet vielä tuolloin Lutherin suurin huolenaihe, vaan nimenomaan tapa, jolla niitä kaupattiin. Ane oli tuolloin tapa suorittaa papin julistaman synninpäästön osaksi kuulunut hyvitysteke. Hyvitysteon tekemällä ihminen osoitti katumuksensa todelliseksi. Hyvitysteke saattoi olla esimerkiksi pyhiinvaellusmatka. Luther uskoi, että näitä hyvitystekeja korvaavia aneita voisi käyttää oikein ja niitä varmasti käytettäisiinkin oikein, jos vain paavi Roomassa tietäisi, että hänen

anekappiaittensa toimintatavat vaatisivat korjausta. Anekappiaat mainostivat aneita mahdollisuudella lyhentää joko omaa tai jo kuolleen läheisen aikaa kiirastulessa.

Kuten tiedämme eivät aneet millään tavalla käytettynä enää luterilaiseen uskoon kuulu. Teesien asema uskonpuhdistuksen historiassa onkin nimenomaan olla reformaation lähtölaukaus. Siitä kaikki alkoi.

Kolmekymmentävuotiaan augusti-nolaismunkin esittämä kritiikki, joka kirjapainotaidon avulla levisi maailmalle ja ne kelvottomat tavat, joilla roomalaiskatolinen kirkko kritiikkiin vastasivat, sytyttivät kuitenkin reformaation roihin Euroopassa. Lutherin työ toi myös valtaisa kuuluisuutta pienelle Wittenbergin yliopistolle. Toisten mielestä kuuluisuus oli positiivista, toisten mielestä ei. Yhtä kaikki, teesit kiinnittivät koko Euroopan kirkollisen väen katseet tuohon mieheen, jonka elämäntyön me edelleen tunnemme.

SANA JA SELITYS

Miksi emme tee sitä, mitä tahdomme?

U skonpuhdistuksen juhluvuonna on syytä palata niihin Paavalin kirjeiden kohtiin ja ennen kaikkea Roomalaiskirjeen jakeisiin, joista tuli tärkeitä Lutherille. Ensimmäinen avainkohta koskee lain tuntemista sydämessä. Kun Jumala alkaa herätellä meitä synnin unesta, hän paljastaa meille sisäisen risti-riitamme.

“En edes ymmärrä, mitä teen: en tee sitä, mitä tahdon, vaan sitä, mitä vihaan.” (Room. 7:15).

Kenestä Paavali puhuu näissä kuuluisissa lauseissa, joissa valitetaan: en tunnista omakseni sitä, mitä teen? Saman luvun alkuosassa Paavalin ”minä” on yleensä Israelin kansa. Nyt tuo ”minä” on jotain muuta. Retorinen tähtäin vaihtuu. Onko se esimerkiksi Paavali itse ennen tai jälkeen kääntymyksen? Vastaus on yksinkertainen, ja sen on Paavali antanut jo edellisessä jakeessa: ”minä” on tässä tapauksessa ”lihallinen” tai ns. luonnollinen ihminen, joka kohtaa lain. Siitähän Paavali on koko ajan puhunut. Hän selittää sitä, mitä tapahtuu, kun laki tulee, ja ”minä” kuolee.

Lähtötilanne on suorastaan draamatinen, ja siksi tästä jakeesta on tullut erityisen suosittu kaikille sukupolville, jotka pohtivat pahan valtaa. Ihminen tietää hyvän, mutta ei toteuta sitä. Me tunnistamme Jumalan hyvän lain ja sen käskyt – ja vaadimme että muut pitävät käskyt meidän suhteemme. Meiltä ei saa varastaa ei-

kä meistä saa puhua pahaa. Synnin ongelma ei ole siinä, että me emme tietäisi.

Ongelmana on sisäisen ristiriita. Synnin sitoma ihminen tekee sitä, mitä hän samalla vihaa. Hän on ahne ja uskonon, vaikka ymmärtää, että nämä vääryydet turmelevat elämää ja riistävät lähimmäisiä.

“Ja jos kerran teen sitä, mitä en tahdo, silloin myönnän, että laki on hyvä.” (7:16)

Tämän sidonnaisuuden esille ottaminen oli Paavalin mukaan välttämätöntä. Se nimittäin osoittaa, että hänen aikaisemmin opettamansa käsitys laista on oikein. Laki on hyvä. Laki itsessään ei saa aikaan pahaa. Synti saa aikaan pahaa, koska ihminen tekee sellaista, mitä ei tahdo.

Jokainen syntinenkin voi siten myöntää, että Jumalan laki tähtää hyvään. Se tähtää rakkauteen ja totuuteen. Siksi ihmiset pitävät esimerkiksi Vuorisaarnasta, vaikka sen tekstit ovatkin aika vaativia. Jos ihmiset eivät nimittäin hyväksyisi lakia, he eivät pitäisi omia tekemisiään pahoina. He eivät myöntäisi tekevänsä sellaista, mitä eivät tahdo. Nyt asia on toisin. Ihminen itsekin haluaa sitä, mitä laki haluaa.

Paavalilla on mielessään laaja näkymä. Hän tarkoittaa elämän omaa lakia ja lain yleistä ymmärtämistä. Ihminen ei pidä synnistä siinä mielessä, että hän ei tahdo syntiä tehtävän itseään kohtaan. Paavali ei toki tarkoita, etteivätkö monet ihmiset tekisi syntiä tarkoituksella ja jopa suurella innolla. Hän tiesi kyllä hyvin, että synnistä saa ”lyhytaikaista nautintoa”, kuten heprealaiskirjeen kirjoittaja sanoo (Hepr. 11:25). Syntisten ”kunniana on heidän häpeänsä” (Fil. 3:19). Synnillinen halu on

suorastaan himoa, kuten aiemmin on ollut puhetta (Room. 7:7).

“Niinpä en enää teekään itse sitä, mitä teen, vaan sen tekee minussa asuva synti.”
(7:17)

Lopuksi olemme taas retoriikan armoilla. Pahoja tekoja ei teekään enää ”minä”, vaan minussa asuva synti. Meidän ei suinkaan tarvitse ajatella, että Paavali olisi dualisti, joka sanoisi ihmisen olevan jotenkin kaksijakoinen. Hän ei yritä poistaa vastuuta ihmiseltä. Lauseen tarkoituksena on korostaa sitä, että pahat teot saa aikaan synti, joka pitää koko maailmaa vallas- saan.

Pakanuskonnoissa oli käsityksiä, joiden mukaan demonit saivat ihmisiä hallintaansa, ja siksi ihmiset tekivät kauheita

tekoja. Paavali ei tässä yhteydessä tarkoita, että ihmisen olisi vallannut jokin paha henki, joka ohjaisi tahdottomia ihmisiä pahuuteen. On tehtävä ero kuvakielen ja konkreettisen kielen välillä. Tässä ajatus synnin ”asumisesta” on selvästi vertauskuvallinen. Paavali selitti kuvan avulla sitä, miksi ihminen kokee sisäistä ristiriitaa tahtonsa ja tekojensa välillä.

Mihin Jumala pyrkii herättämällä tämän ristiriidan ihmisen sisimmässä? Luther tiesi sen varsin hyvin. Jumala ajaa meitä Kristuksen luokse. Hän on syntisten Vapahtaja. Siksi lain sanan täytyy viedä meidät ensin syntisen paikalle. Vasta sisäisen ristiriidan kiusaamana tarvitsemme sovittajaa.

Teksti: Timo Eskola

HENKILÖKOHTAISESTI

STI:n uusi vs. pääsihteeri Jari Rankinen

Haastattelu ja kuva: Ville Auvinen

Istun Jari Rankisen kanssa olohuoneessani. Olen pari tuntia perehdyttänyt seuraajaani hänen tuleviin tehtäviinsä STI:n pääsihteerinä. Nyt on aika tutustua Jariin ja Jarin ajatuksiin paremmin. Ensin pyydän Jaria kertomaan itsestään.

– Nimeni on Jari Rankinen, olen kotoisin Pohjois-Suomesta, mutta asunut pisimpään, 22 vuotta, Sastamalassa. Lapsuuden maisemat ja ajat ovat kuitenkin jättäneet minuun vahvan jäljen.

Jari kertoo, että hänen lapsuudenkodissaan rukoiltiin kyllä iltarukoukset, mutta uskonasiat tulivat hänelle omakohtaisiksi rippikoulussa.

– Kai voi sanoa, että tulin uskoon, Jari sanoo ja muistelee muutaman vuoden aikaa seurakuntanuorena Kemijärven seurakunnassa ennen armeijaan menoaan.

– Minulla on vaimo, joka on diplomi-insinööri ja kaksi poikaa. Olen yhden pojan ukki, Jari kertoo perheestään.

Entä minkälainen on aikaisempi suhteesi STI:hin?

Jari palaa opiskeluaikoihinsa Helsingin teologisessa tiedekunnassa 1980-luvulla.

– STI perustettiin opiskeluaikanani – aloitin opiskelut vuonna -85 – ja osallistuin jo ennen STI:n varsinaista perustamista järjestettyihin luentoihin Pohjoisella Rautatiekadulla Suomen Raamattuyhdistyksen tiloissa.

STI perustettiin vuoden -87 lopulla, ja Jari ehti olla mukana sen toiminnassa opiskelijana runsaan vuoden verran en-

nen valmistumistaan vuonna -89. Jari ei kuitenkaan ole ollut STI:n toiminnassa ainoastaan opiskelijana. Valmistumisensa jälkeen hän oli Evankeliumiyhdistyksen palkkalistoilla, ja STI:n ja Sley:n välillä oli sovittu, että Jari voi tehdä yhden työpäivän viikossa STI:n assistenttina.

– Runsaan vuoden ajan olin pitämässä eksegeettisiä luentoja ja kreikan kielen tukikurssia, Jari kertoo.

– Päällimmäiseksi kokemukseksi STI:stä minulle jäi hyvä ilmapiiri, jossa voi keskustella vaikeistakin kysymyksistä yhdessä toisten kanssa tulematta tyrmätyksi, ja mukana keskusteluissa oli kokenempi teologi ohjaamassa nuorempia.

Minkälainen on ollut työurasi?

– Urallani olen tehnyt pääasiassa teologin käytännön työtä seurakuntapappina, kristillisen järjestön pappina, messuyhteisön pappina, kriisinhallintajoukon pastoriina Afganistanissa. Teologia on kuitenkin ollut Jarille aina tärkeää.

– Pysin tekemään käytännön työtä teologian näkökulmasta, Jari toteaa, ja jatkaa:

– Pääosa teologeista suuntautuu käytännön työhön, mutta en tahdo millään tavalla vähätellä teologista tutkimusta. Lääketieteen opiskelijoistakin suurin osa tekee valmistuttuaan työtään lääkäreinä parantamassa sairaita, mutta tarvitaan myös niitä, jotka tekevät lääketieteellistä tutkimusta.

STI:n varsinaisina jäseninä on kahdeksan herätysliikejärjestöä. Miten näet herätysliikekentän tulevaisuuden Suomessa?

– On vaikea ennustaa, minkälaisia muotoja herätysliikkeiden toiminta tulevaisuudessa Suomessa saa, Jari pohtii.

– Rakenteet ja muodot voivat muuttua suurestikin, mutta usko Jeesukseen ei ole katoamassa.

Herätysliikkeiden toiminnan laajuuden Jari ajattelee olevan tulevaisuudessa kiinni siitä, mitä Jumala antaa. Monilla paikkakunnilla kokoontuvat määrät ovat Jarin mukaan kuitenkin ainakin tällä hetkellä yllättäviä, ja runsaat nuorten ja lapsiperheiden joukot innostavia.

– Usko ei ole loppumassa, mutta se saa uusia muotoja, Jari päättelee.

Kun kysyn Jarin ajatuksia siitä, millaisena hän näkee tulevaisuudessa herätysliikkeiden aseman Suomen ev. lut kirkossa, hän toteaa, että kirkon päätöksentekijät voivat tehdä päätöksiä, joilla herätysliikeväkeä pidetään mukana tai työnnetään ulos. Ratkaisevaa on muun muassa se, pääseekö seurakuntiin pastoreiksi niitä, jotka ovat mukana herätysliikkeissä ja joihin herätysliikkeisiin kuuluvat ja muutkin aktiiviset seurakuntalaiset luottavat.

– Toivon, että tilaa annetaan edelleen, mutta vaikea ennustaa, mikä tilanne on vaikka 20 vuoden kuluttua. Tässäkin kysymyksessä voi tapahtua yllättäviä käännteitä. Joka tapauksessa toivon, että luterilaisen uskon toimintamahdollisuudet ja –muodot voisivat löytyä Suomen ev. lut. kirkon sisältä.

Kysyn viimeiseksi, miten STI voisi tulevaisuudessa parhaiten palvella Suomen ev. lut. kirkkoa ja herätysliikejärjestöjä.

– STIn tehtävä on pieneltä osalta – ehkä tulevaisuudessa laajemminkin – kouluttaa ja tukea teologeja ja muitakin kirkon työntekijöitä. Jos STI voi omalta osaltaan

vaikuttaa siihen, että tulevaisuudessakin on työntekijöitä, jotka haluavat Raamatun mukaisesti julistaa evankeliumia, niin parempaa palvelusta ei voi kirkolle tehdä, Jari muotoilee ajatuksensa.

Jari näkee teologisen koulutuksen suuren merkityksen, koska pastorin työ on niin tärkeä ja vastuullinen. Jos paimenet eivät toimi paimenina ja johda laumaa oikein, ei lauma ole matkalla oikeaan suuntaan.

Jari on luennoinut paljon Ilmestyskirjaa, ja erään sen yksityiskohdan hän näkee kuvaavan juuri seurakunnan paimenia:

– Ilmestyskirjan kuva seitsemästä tähdestä Jeesuksen kädessä viitannee seurakunnan paimeniin. Paimenet ovat Kristuksen erityisen huolenpidon kohteena ja heillä on myös erityinen vastuu. Jos voimme tälle joukolle antaa hyviä eväitä käytännön työhön, se on iso asia kristilliselle uskolle tässä maassa.

Toivotamme Jarille siunausta työhön STI:n pääsihteerinä.

Uusi avioliittolaki ja kirkon tilanne

Timo Eskola

Suomalaisen yhteiskunnan käsitys avioliitosta muuttuu, kun tasa-arvoinen avioliittolaki tulee voimaan maaliskuun alusta 2017. Kirkkomme ja sen työntekijät joutuvat uuteen tilanteeseen. Kirkon on määriteltävä uudelleen niin suhteensa uutta avioliittolakia kannattaviin jäseniinsä ja työntekijöihinsä kuin syntyvien avioliittojen siunaamiseen. Aiheesta käyty keskustelu on ollut kiivasta.

Raamatun käsitys avioliitosta on toki ollut kirkossa selvä. Kristillisen avioliittokäsityksen ensimmäisenä perusteena on luomistyö. Ihmisen luominen “mieheksi ja naiseksi” on Raamatussa perheen varsinainen perustus (1. Moos. 1:27-28). Jeesuksen antama tulkinta tästä kohdasta on kirkon avioliittokäsityksen perustana: “Sen tähden mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi. He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi. Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.” (Matt. 19:5-6).

Mutta ilmaiseeko kirkko tunnustuksessaan tämän saman näkemyksen?

Kirkon tunnustus ja avioliitto

Käsitys avioliitosta oli uskonpuhdistuksen aikaan tietyistä historiallisista syistä monin tavoin esillä. Katekismuksissa opetetaan myönteisesti avioliiton tärkeydestä selitettäessä kuudetta käskyä. Ison katekismuksen myönteinen opetus avioliitosta onkin selkeä.

“Jo alussa Jumala on asettanut avioliiton kaiken muun edelle ja luonut miehen ja vaimon erilaisiksi juuri avioliittoa varten, ei haureuteen, vaan pysymään yhdessä, olemaan hedelmällisiä, synnyttämään,

ruokkimaan ja kasvattamaan lapsia Jumalan kunniaksi. Siksi Jumala on siunannut avioliittoa mitä runsaimmin, enemmän kuin mitään muuta säätyä.” (Iso katekismus, I, 207.)

Augsburgin tunnustuksen puolustus täydentää edellistä näkemystä käsitellessään pitkään kysymystä pappien avioliitosta (XXIII uskonkohta). Myös tämän kohdan mukaan avioliitto perustuu luomiseen ja sen tarkoituksena on hedelmällisyys. Jumala on luonut miehen ja naisen välille kiintymyksen: “Tämä kiintymys liittää sukupuolet keskenään yhteen jumalallisen järjestyksen mukaan.”

Luomisjärjestyksenä avioliitto perustuu Puolustuksen mukaan luonnonoikeuteen. Tällä perusteella jotkut ovat oletaneet, että luonnonoikeus voisi yhteiskunnan lakien osalta olla muuttuva ja näin ollen ohjata myös kirkkoa hyväksymään homoavioliitot. Tähän johtopäätökseen Puolustus ei anna tilaa. Sen esittämän näkemyksen mukaan juuri luomistyön tähden “luonnonoikeus on muuttumaton” (lähinnä siksi, että sukupuolet eivät voi biologisesti muuttua). Jäljempänä tätä ajatusta vielä alleviivataan: “Edelleen luonnonoikeus on todella jumalallinen oikeus, koska se on Jumalan luontoon istuttama järjestys.”

“Ja kun tämä oikeus ei voi miksikään muuttua ilman että Jumala erityisellä tavalla asiaan puuttuu, pysyy välttämättä voimassa oikeus avioliiton solmimiseen, koska puheena oleva luonnollinen vietti on sukupuolten luonnonmukaista keskinäistä suhdetta säätelevä Jumalan järjestys ja sen johdosta se on oikeus. Mistä syystä muutoin olisi luotu molemmat sukupuolet?” (Puolustus, XXIII uskonkohta)

Lisäksi Tunnustuskirjojen käsitys avioliitosta on hyvin korkea. Liitto ei perustu himoon vaan Jumalan hyvään luomistytöhön, ja siksi uskovien avioelämä on puhdasta. “Sanoohan Kristus avioliittoa jumalalliseksi yhdistymiseksi lausuessaan: ‘Ne jotka Jumala on yhdistänyt’. Samoin Paavali sanoo naimisiin menemisestä, ruuista ja muista niihin verrattavista asioista, että ne pyhitetään Jumalan sanalla ja rukouksella” (XXIII uskonkohta).

Lutherin ääni

Luther puolestaan kirjoittaa avioliitosta samaan tapaan kirjassaan Avioelämästä.

“Ensinnäkin on katsottava, ketkä voivat solmia keskenään avioliiton. Ja päästäksemme sopivasti alkuun otamme 1. Moos. 1:27:n sanat: ‘Jumala loi ihmisen, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.’ Tämän sanan perusteella on varmaa, että Jumala jakoi ihmiset kahteen ryhmään. Pitää siis olla mies ja nainen. Ja tämä miellytti Jumalaa niin, että Hän itse nimittää sitä hyväksi luomisteoksi (1. Moos. 1:31). Sen vuoksi kuten Jumala on luonut itsekullekin oman ruumiin, niin sellaisena meidän se on pidettävä, eikä ole omassa vallassamme minun ruveta naiseksi tai sinun miehenpuoleksi, vaan niin kuin hän sinut ja minut loi, niin olemme: minä mies, sinä nainen.

Ja tällaista hyvää luomistekoa Hän tahtoo kunnioitettavan ja pidettävän kenenkään halveksimatta hänen jumalallisena tekonaan, niin ettei mies halveksi naista eikä ilku eikä päinvastoin nainen miestä, vaan kukin pitää toisen hahmoa ja ruumista Jumalan hyvänä tekona, joka suuresti miellyttää Jumalaa itseään.”

Luterilaisten tunnustuskirjojen ja Lutherin oman teologian näkemys avioliitosta on siten yksiselitteinen. Avioliitto on Jumalan luoma sääty, luomisen pysyvä järjestys, jonka lähtökohtana on kaksi eri sukupuolta. Koska kirkkomme sitoutuu kirkkolaissa ja kirkkojärjestyksessä Raamatun ja Tunnustuskirjojen teologiaan, näissä teksteissä ilmaistu käsitys avioliitosta on kirkkoa sitova.

Yllä olevissa esimerkeissä on tarkasteltu sitä, millaisen näkemyksen Tunnustuskirjat esittävät. Teksteissä käsitys avioliitosta merkitsee miehen ja naisen välistä liittoa. Vastaavasti sen paremmin Raamatusta kuin Tunnustuskirjoista ei löydy ainoatakaan myönteistä kohtaa, jonka perusteella avioliiton voisi ajatella koskevan samaa sukupuolta olevia. Kaikissa aiheetta käsittelevissä kohdissa samaan sukupuoleen kohdistuvaan seksuaalisuuden toteuttamiseen suhtaudutaan kielteisesti. Siksi kirkon piirissä ei ole mahdollista väittää, että pastori voisi vihkiä samaa sukupuolta olevan parin sillä perusteella, että kirkon teologiset auktoriteetit tekisivät vihkimisen jollain myönteisellä esimerkillä mahdolliseksi. Avioliiton positiivinen määritelmä koskee ainoastaan miehen ja naisen välistä liittoa.

Jumalan Sana pysyy –

Teologiset opintopäivät 2017 Kauniaisissa

STI on vuosittain järjestämässä yhdessä Perusta-lehden kanssa teologisia opintopäiviä Kauniaisten Raamattuopistolla. Uskonpuhdistuksen juhluvuoden avaukseksi päivät käsitelivät tammikuussa Lutherin perintöä ja uskonpuhdistuksen merkitystä.

Tapahtuman vierailijana oli professori Eberhard Hahn Erlangenista Saksasta. Hahnin avainluento kosketteli Lutherin Raamattu-käsitystä ja sanan teologiaa. Hahn muistutti, että Lutherille Jumalan Sanan erityispiirre on lupaus, promissio. Siihen perustuu uskonpuhdistajan ajatus Jumalan “vaikuttavasta sanasta”, *verbum efficax*. Jumalan Sana ei ainoastaan kerro tai kuvaile. Se myös saa aikaan sekä parannuksen että uskon.

Jumalan toimiva Sana on viime kädessä Kristus itse, joka tekee työtään tässä maailmassa. Siksi sanan julistaminen ja sanaan keskittyminen ei ole turhaa. Se on kirkon tärkein asia. Uskonpuhdistuksen raamattuperiaate tarkoittaa nimenomaan sitä, että Jumala toimii sanansa avulla. Pyhä Henki avaa evankeliumin Raamatun sanan perusteella. Sen ohi Jumala ei ole edes luvannut toimia maailmassa.

Paras tapa muistaa reformaation perinnettä onkin palata aina sinnikkäästi Raamattuun. Juuri Raamatun tekstien avautuminen ja Raamatun sisällön tuominen tavallisten seurakuntalaisten keskuuteen olivat ratkaisevia tekijöitä uskonpuhdistuksen menestyksessä. Tätä yksinkertaista perustetta ei aina muisteta. Monet toistelevat luterilaisessa perinteessä kulkevia lauseita, kuten “seurakuntaa on aina uudistettava (reformoitava)”. Päivillä kuultujen kommenttien mukaan tuokaan lause ei tule Lutherilta. Se kuulostaa itse asiassa jossain määrin reformaattorien näkemysten vastaiselta. Kirkkoa ei ole aina uudistettava, vaan se on aina palautettava Raamatun ääreen.

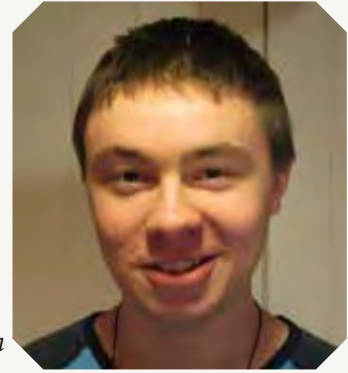
Tällaista uskonpuhdistuksen henkeä tarvitaan meidän aikanamme. Jos Raamatun sisältö korvataan jollain suositulla ajattelumallilla tai filosofialla, koko kristinusko alkaa muistuttaa tuota filosofiaa. Kuten professori Hahn asian totesi: “Jos sanasta eliminoidaan oleellinen sisältö, me kuulemme vain oman mielemme kaikuja.”

Professori Kaarlo Arffman puolestaan muistutti kuulijoita siitä, että kirkon pitäisi keskittyä lain ja evankeliumin viran hoitamiseen. Kirkolla on sanoma, joka ohjaa järkevään uskoon, ei järkiuskoon. Ihmisen pyhityselämää ei tule selittää sellaiseksi uskon hedelmäksi, joka ei sisällä parannusta eli metanoiaa, mielen muuttamista. Tässäkin tasapaino on tarpeen. “Ihmiselle on tarjottava kokemus elämänmuutosta vaativasta ja samalla pohjattoman armollisesta yhteisöstä.”

Teologiset opintopäivät avasivat Perusta-lehden osalta uskonpuhdistuksen merkkipuoden. Voimme pyrkiä siihen, että tämän vuoden kuluessa suomalaisessa teologiassa painottuvat kaksi asiaa: paluu Raamattuun ja uusien näkökulmien löytäminen uskonpuhdistajien ajatteluun. Näin juhluvuodesta ei tule pelkkä muistojuhla, vaan elävän teologian lähde.

Timo Eskola

OPIKELIJAN SUUSTA

Aloitin opiskeluni Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa nyt tammikuussa 2017 armeijavuoden päätyttyä. Olin miettinyt kaikenlaisia muitakin aloja aina kielitieteestä tuotantotalouteen, mutta ajatus teologisesta kehittyi lukion aikana kaverien kanssa käytyjen keskustelujen, teologisessa opiskelleiden tuttujen ja alalle kokemieni lahjojen kautta. Halusin myös päästä tekemään hengellistä työtä, käsitelläänhän siinä valtavia kysymyksiä aina ihmisen iankaikkisuuskohtaloihin asti.

Helsingistä kotoisin olevana oli Helsinki minulle varsin selvä valinta opiskelupaikaksi. Toinen päätökseeni vaikuttanut, kenties naiivin romantisoitu muttei silti mielestäni täysin hölmö syy oli myös mennä valoksi sinne, missä pimeys on suurinta. Tärkeää oli myös, että tiesin Helsingissä olevan erään edun, minkä vastineetta Joensuussa tai Turussa ei tietääkseni olisi – nimittäin STI.

Vaikka odotin opintoja innolla, lähdin teologiseen myös kuin kaksin sarvin varustautuneena. Yhtäältä olin varautunut opettajien pirunsarviin, kun he omistautuvat Raamatun auktoriteetin kyseenalaistamiselle. Toisaalta olin asentanut itselleni tuntosarvet, jotka on käännetty liberaalin opetuksen taajuudelle poimimaan opetuksesta se, mikä olisi paras jättää omaan arvoonsa.

Olen ollut yliopistolla vasta alle periodin, joten en osaa kovin kokonaisvaltaisesti sitä vielä tarkastella. Olen kuitenkin ollut positiivisesti yllättynyt, että esimerkiksi raamattupoleemiseen opetukseen en ole vielä törmännyt. Eksegetiikkaa minulla ei tosin vielä ole ollutkaan. Miikka Ruokasen systemaattisessa teologiassa taas on opetus mielestäni ollut kohdillaan. Samoin Kaarlo Arffmannin kirkkohistoria on ollut pääpiirteittäin positiivinen kokemus.

STI:n suurin merkitys minulle on hyvän opetuksen lisäksi henkilökohtainen ja henkinen tuki. Heti opiskelujen alusta teologian fuksi joutuu keskelle kaikenlaisten opintuulten puhallusta, kun vaikkapa predestinaatiosta ja sakramenteista käydään läpi eri aikoina ja eri paikoissa esiin nostettuja ajatuksia, joita itselleen rehellinen opiskelija joutuu jatkuvasti arvioimaan ja muodostamaan niistä kantoja. Opillisia kriisejä ei minulle vielä ole tullut, mutta mikäli tulee, tiedän, minne juosta saadakseni avun.

Kaikenlaisen teologisen pohdinnan keskellä on kuitenkin syytä muistaa, että Herramme Jeesuksen Kristuksen evankeliumi on yksinkertainen: “Kristus kuoli meidän syntiemme tähden Kirjoitusten mukaan, hänet haudattiin ja hänet herätettiin kolmantena päivänä Kirjoitusten mukaan.” (1. Kor. 15:3–4) Tätä ilosanomaa meidät on myös kutsuttu kertomaan eteenpäin. Toivon ja rukoilen, etten koskaan kyllästy tähän sanomaan tai hairahdu siitä sivuun.

Daniel Ebeling, teol. yo

PÄÄN TIETOA JA SIELUN RAVINTOA

STI:n jäsenjärjestöjen johtajat kirjoittavat vuorollaan tälle palstalle.

JEEСУKSEN VOITTO ON MEIDÄN VOITTO

Neljäkymmentä arkipäivää kestävä paastonajan esikuvana on Jeesuksen paasto autiomaassa. Siellä hän taisteli Saatanan houkutusia vastaan Jumalan sanan voimalla ja pysyi synnittömänä. Näin hän valmistautui maanpäälliseen tehtäväänsä, Vapahtajaksi, joka ristillä voitti koko maailman synnin.

Henki oli ajanut Jeesuksen autiomaahan ja kiusauksiin välittömästi hänen saatuaan kasteen Jordanvirrassa (Mark. 1:12). Kasteen ja koettelemusten yhteys muistuttaa siitä, että kaste velvoittaa luotamaan yksin Kristukseen ja elämään hänen esimerkinsä mukaisesti. Aivan erityisen merkityksen tuo yhteys sai keisari Neron toimeenpanemissa vainoissa Roomassa, ja saa tänäänkin siellä, missä kärsitään ja kuollaan Kristuksen ja kristityn nimen tähden.

Jeesukseen uskovat kristitytkään eivät ole koettelemuksista ja kiusauksista vapaita. Katekismuksemme mukaan kiusaukset ovat houkutusia luopua uskosta Jumalan hyvyteen ja taipumus etsiä turvaa muualta kuin Jumalasta. Olemme alttiita välinpitämättömyydelle, vihalle, kateudelle, omahyväisyydelle ja vallan halulle. Meitä vedetään toisaalta kohti pimeyttä ja syntiä, toisaalta kohti valoa ja uskoa.

Kuitenkin kaikkein vaikeimmissakin ahdistuksissa kristitty voi kääntää katseensa Jumalaan ja hänen sanansa lupauksiin. Hän antaa voimaa kestää koettelemuksissa. Kristityn suojana on toisaalta ”Hengen miekka, Jumalan sana” (Ef. 6:17) ja toisaalta rukous. Isä meidän -rukouksessa pyydämme ”Äläkä saata meitä kiusaukseen”.

Medialähetys Sanansaattajat (Sansa) jakaa muun muassa radion, satelliittitelevisiion, internetin mobiililaitteiden kautta 36 kielellä Aasiassa, Afrikassa ja Euroopassa Jumalan sanaa, joka kutsuu jopa kahta miljardia ihmistä toivoon ja rohkeaan elämään Kristuksessa.

Apostoli Paavali kirjoittaa: ”Jumala on uskollinen, hän ei salli teitä kiusattavan yli voimienne, vaan salliessaan kiusauksen hän valmistaa myös pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää” (1. Kor. 10:13). Heprealaiskirje puolestaan vakuuttaa, että koska Jeesus on itse käynyt läpi kärsimykset ja kiusaukset, hän kykenee auttamaan niitä, joita koetellaan (Hepr. 2:18).

Jeesuksen voitto kiusauksista autiomaassa ennakoii hänen lopullista voittoaan Golgatan ristillä. Jeesuksen voitto on meidän voittomme, kun luotamme ja turvaamme häneen. Lähetysvirren 422 neljännen säkeistön sanoin: ”Apu ahdistajaa vastaan ainoastaan sinä olet, Herramme. Yksin turhaan taistellemme, Kristuksemme, auta meidät voitolle.”

Juha Auvinen
toiminnanjohtaja
Medialähetys Sanansaattajat (Sansa)

STI:n sihteeri naimisiin

Vuosi sitten STI:n uutena sihteerinä aloittanut Kirsi Hänninen vihittiin pyhään avioliittoon vanhalla kotiseudullaan Tampereella 7.1.2017. Sulhanen Jarkko Kuru on myös asunut pitkään Tampereella. Vihkimisen toimitti pariskunnan pitkään tuntenut Tampereen Sley'n pastori, Lasse Rätty. Vihkipaikkana oli Vanha kirkko Keskustorilla. Tuore aviopari asustaa itä-Helsingissä.

Kirsi pitää toistaiseksi oman sukunimensä, joten STI-asioissa voit edelleen ottaa yhteyttä vanhaan emailiin:
kirsi.hanninen@sti.fi

Hääpari onnellisena vihkitoitituksen jälkeen (Kuva: Sini Niemelä)

Timo Eskolan matkat:

10.3. Turku, KRS opiskelijat ja nuoret

7.4. Riihimäki, SLEY

Mikael Agricolan Raamattu

- uskonpuhdistuksen alkulehdillä

”Mitä te luuletta? Jo jollakin inhimisellä olis sata lammast ja yksi heistä eksyis, eikö hän jätäs ne yhdeksänkymment ja yhdeksän mägillen ja menis ja etseis sitä eksynyttä? Ja jos niin tapahtuu, että hän löytäpi hänen! Totisesta sanon minä teille: hän iloitsepi enämin sen ylitse kuin yhdeksänkymmenen ja yhdeksän, jotka eivät eksynyet.” (Matt. 18:12-13)

”Mitä arvelette: jos jollakulla on sata lammasta ja yksi niistä eksyy, niin eikö hän jätä ne yhdeksänkymmentäyhdeksän vuorille ja lähde etsimään sitä eksynyttä? Ja jos hän sen löytää – totisesti: hän iloitsee siitä enemmän kuin niistä yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä, jotka eivät olleet eksyksissä.”

Ilmari Karimies väitteli tohtoriksi

STI:n stipendiaattina noin vuosi sitten toiminut teologian lisensiaatti Ilmari Karimies väitteli tohtoriksi Helsingin yliopistossa 27. tammikuuta. Aiheena oli Lutherin teologia ja teoksen nimi on In Your Light We See the Light (Sinun valossasi me näemme valkeuden). Vastaväittäjänä toimi professori Anna Vind Kööpenhaminan yliopistosta.

Väitöskirjan monipuolisesta annista voidaan poimia ajatus siitä, että Lutherin mukaan ihmisen hengellinen sokeus poistuu vasta kun usko tekee näkymättömät näkyviksi. Ulkonaiset sanat ja jopa Jeesuksen ihmisyyys voivat ensin estää ihmistä ymmärtämästä hänen hengellistä merkitystään. Uskon valaisemana syntinen saa kuitenkin nähdä, että Kristus on juuri hänen pelastuksensa ja hänen hengellinen yhteytensä Jumalaan.

Teologisen instituutin väki onnittelee Ilmariä lämpimästi tämän merkkipaalun saavuttamisesta ja toivottaa hänelle hyvää akateemisen uran alkua.

Keijo Ollikainen in Memoriam

Vapaaehtoisena iltapäivystäjänä syksystä 2011 alkaen STI:ssä toiminut Keijo Ollikainen menehtyi 14.1.2017 kotonaan Helsingissä. Viime vuosina STI sai toimia Keijolle tarpeellisenä ja tärkeänä henkireikänä Suomen Karmel-yhdistyksen, Concordia-piirin ja Luther-divarissa kokoontuneen miesten raamattupiirin ohella.

Keijo oli sydämestään STI:n työn tukija, lämmin Israelin ystävä ja aktiivisesti mukana Karmel-yhdistyksen toiminnoissa. Hän oli myös kiinnostunut kaikista yhteiskunnan asioista sekä Suomen ja koko maailman historiasta, joista hänellä oli paljon tietoa. Erityisesti sotahistoria oli hänen harrastuksensa. Tähän liittyen hän oli aktiivinen Kaartin Jääkärirykmentin Killan jäsen ja saunavieras. Tietojaan ja kokemuksiaan hän jakoi auliisti myös STI:n kahvihuoneessa olijoille ja kävijöille.

Keijo oli auttavainen ja hyvin tarpeellinen perjantaipäivystäjänä, iltana, jolloin muut jo halusivat viikonlopun viettoon.

Kiitollisena Keijoa muistaen ja hänen muistoaan siunaten

Suomen teologinen instituutti
(Teksti: Kirsi Sell & Hannu Taipale)

Kuva: Keijon ystävän Timon ottama kuva kesällä 2015

Jokaisen Kulmakiven saajan
henkilökohtainen

VIITENUMERO

löytyy takasivun osoitetarran
oikeasta yläkulmasta.

Viite helpottaa
maksun kohdentamista ja on
vastaanottajalle viitteetöntä
edullisempi.

Tervetuloa
ILTAMESSUUN

Keväällä 2017 ti 17.1. alkaen

So this is what you need to know!

- Paikka: Pyhän Sydämen Kappeli (Kirstinkatu 1, Helsinki)
- Joka toinen tiistai klo 18.30
- Messun jälkeen Night Café klo 20.00-21.15 nyyttöruokailulla

Tarjottavat: Keskilähetys, Sley, OIKO, SUEF ja STI

<http://www.facebook.com/iltamessu>

TUTUSTU STI:ssa kuvattujen luentojen tarjontaan kotisivujemme kautta:

<http://sti.fi/index.php/materiaaleja/videot>

Suomen
teologinen
instituutti

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Puhelin

09 668 9550

Sähköpostit

sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi

Kotisivu

www.sti.fi

Pankkitilit

Danske Bank:

FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea:

FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

Työntekijät

vs. pääsihteeri 1.3.2017 alkaen Jari Rankinen
tutkija Timo Eskola
sihteeri Kirsi Hänninen

Aukiolo: lukukausien aikana klo 9–19

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.
Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä
seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista
aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI
lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja

SRO:n toiminnanjohtaja Lauri Vartiainen

Jäsenjärjestöt

Lähetysyhdistys Kylväjä
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Medialähetys Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.
Vuosittukijäsenmaksu 35 euroa (opiskelijat 10
euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirja-
lahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Rahankeräyslupa RA/2017/186

Poliisihallituksen arpajaishallinto on myöntänyt
STI:lle 21.2.2017 luvan koko Suomen alueella
Ahvenanmaata lukuun ottamatta 21.2.2017–
31.12.2018 järjestettävälle rahankeräykselle. Varat
käytetään teologiseen ja pastoraaliseen
koulutukseen, julistus- ja julkaisutoimintaan,
kirjastopalvelujen ylläpitämiseen sekä palkka- ja
hallintokuluihin siltä osin kuin kulut palvelevat
varsinaista yleishyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto

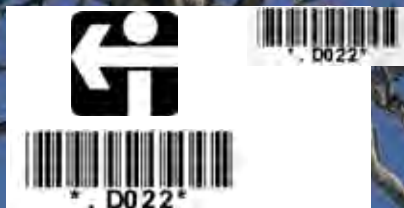
Kirsi Hänninen

Painopaikka

Kirjapaino Hermes Oy

ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkójulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI

Etukansi: Jari Rankinen
(Kuva: Ville Auvinen)
Takakansi: Talvimaaisema Saariselällä
(Kuva: Kirsi Sell)